

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábóllyeggel és támlappal együtt 8 frt.
Nyitási soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap eszellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadtnak el.

Alispán választás előtt.

Még le sem hunyta szemét Szikszai Lajos Szilágyvármegyének beteg alispánja, már megindult megyeszerte a tanakodás: hogy ki fogja betölteni utána az alispáni széket.

Most, hogy az öreg alispán sirja felett elhangzottak a gyászadalok utolsó akkordjai, teljes erővel foly a korteskedés az alispánjelöltek mellett. Nagyön helyesen cselekedett azért báró Wesselényi Miklós vármegyének főispánja, midőn az alispáni szék betöltésének kérdése felett tartandó értekezletre a vármegyebizottsági tagokat f. hó 13-ik napjára a vármegyeház dísztermébe összehívta.

Jól tudjuk, hogy egy alispáni szék betöltése sokkal fontosabb kérdés, mintsem azt egy akár népesebb, akár szűkebb körű értekezleten véglegesen megoldani lehetne, — de az értekezletnek még is meg van az az elvitáztatlan haszna, hogy a közönséget nagyjában legalább tájékoztatja a felől, hogy kik lennének ama kitünőbb férfiak, kik körül a vármegyebizottsági tagok többsége legalább látszólag csoportosulna, meg van az a haszna, hogy az értekezlet még is némi tájékozást nyújt arra nézve, hogy egyik-másik jelölt, kinek nevét a közbeszéd mint alispánjelöltét szárnyára vette, komolyan kíván-e reflektálni az alispáni állásra, avagy sem.

Ma már az alispáni állás nemcsak nagy megtiszteltetés, de egy komoly, nagy közigazgatási és jogi ismeretet s mindenek felett nagy emberismeretet igénylő főhivatal, melynek betöltésénél nem elég a jópajtasságszülte baráti bizalomra s a központi tisztikar

munkaerejére támaszkodni akarni, — de aki emez állás betöltésére vállalkozik, annak éppen a most elhunyt Szikszai Lajos után ugyancsak számot kell vetnie magával, hogy „quid ferre recusant, quid valeant humeri.“

Az alispánnak a mi szerény véleményünk szerint legelső sorban széles látókörű, olyan férfiúnak kell lennie, aki a közigazgatási gépezet ezer meg ezer minuciozus gépezetét töviről hegyire ismerje s a ki egyáltalában ne tartsa méltóságán alulnak a hivatalos helyiségben való foglalatosságot, — de a főszűrt mégis a vármegye kormányzására, a vármegye ügyeinek egyöntetű, helyes vezetésére s a tisztviselői kar, a községi szervezetek helyes működésének irányítására, nem pedig az íróasztal mellett való körmölgetésre fordítsa s a vármegyét esetleg felülről jöhető nyomásokkal szemben is védelmezni tehetséggel és erős akarat, s ehez való hivatással is birjon.

Hogy ki legyen a kiválasztott férfiú, kiben a kitünő alispán mindeme kellékei együtt meglegyenek, azt eldönteni lenne hivatva a 13-ikára összehívott értekezlet.

A választásnak minél előbb, még az októberi őszi rendes közgyűlésen meg kell történnie. Ezt kívánja nemcsak a vármegye közönségének nyugalma, mely az esetleges hosszas korteskedésekkel szűkségtelenül felzavarthatnék, de az alispáni szék mielőbbi betöltését kívánja a vármegye közigazgatásának a maga rendes medrébe mielőbbi visszatérésének parancsoló szüksége is.

Mivel tehát a választás küszöbén állunk, — bárha nomina sunt odioza — a most közszájon forgó jelöltek

neveit felemlíteni feleslegesnek nem tartjuk.

Országosan követett és az alispáni szék betöltéséhez kötött a vármegye ügyeinek közvetlen alapos ismeretén alapuló indokra vezethető szokás, hogy az elhalálozással megüresedett alispáni széket a vármegyei főjegyzővel töltsék be. Török István vármegyei főjegyző személye körül a bizottsági tagok szép számmal csoportosulnak. Megválasztása esetén benne egy szorgalmas, pontos, értelmes alispánt nyernénk.

Török Istvánról azt híresztelik — lehet kortesfogás — hogy egészségi tekintetből nem reflektálna az alispáni székre. Ezt a kérdést tisztázza majd a 13-ik értekezlet.

Ott vannak aztán sorban a fungens megyei tisztviselők, kik hivatali éveiknél, közigazgatási téren szerzett gyakorlati ismereteiknél fogva hivatva lennének az alispáni szék betöltésére.

Ezek közül emlegetik dr. Veress Sándort, vármegyei I-ső aljegyzőt, ki mint szintén értelmes és szorgalmas megyei tisztviselő — ki magát a tiszteltbeli főjegyzőségre érdemesítette — szintén teljes mértékben megfelelné ama várakozásnak, mit az alispáni szék betöltésénél a jelölttől elvárhatunk.

Ott van dr. Kaizler György, a zilahi járás közszeretben álló főszolgabírája, kinek alispánságához szintén szép reményeket fűznek.

A tisztviselői karon kívül álló jelöltek közül a közvélemény Lőrinczy György zilahi ügyvéd, volt országgyűlési képviselő személye körül csoportosul, kinek széleskörű ismereteit

és összeköttetéseit sokan szeretnék az alispáni polcon érvényesítve látni.

Szintén a tisztviselői karon kívül állók közül báró Györffy Pált, a krasznai volt szolgabíró említjük fel, kiben különösen a függetlenségi párti elemek remélnék az erélyes és önálló alispánt feltalálhatni.

Ezeket kívül még számosan lehetnek, akik az alispáni állásra teljes joggal pályázhatnak. És éppenséggel nem lehetetlen — bárha nem valószínű — hogy az alispán nem a fentebb megnevezettek közül kerül ki.

Nem szándékunk korteskedés céljából szólalni fel, csak arra kérjük a 13-iki értekezletet, hogy az alispán személyének jelölésénél a főszűrt ne a sokszor hamis indokokon épült és könnyen imbolygó népszerűsége, esetleg vagyoni állásra, hanem a tudásra, jellemsszilárdságra, s a közigazgatási téren érvényesíthető ismeretekre és akaraterőre fektessék.

Bölni Sándor.

Sztrájk.

Az 1897-ik esztendő fekete betűkkel lesz beírva közigazgatási életünk történetének könyvébe. Az az elválasztó vonal, mely az egyes társadalmi osztályok között fennállott, szinte hihetetlen mértékben kiélesedett és a munkás és a munkaadó közti viszony oly tarthatatlanná vált, hogy a ma konok ellenségeként szemben álló társadalmi és közigazgatási faktorok közt a legalább tűrhető viszonynak helyreállítása immár legégetőbb gondját képezi mindazon tényezőknek, melyeknek

A „Szilágy-Somlyó” Tárcaja.

Ahogy volt.

Ott térdeltem lábaidnál,
Tűzajkadra sóvárogtam —
S mint hívó a szent szobornál:
Imádkoztam . . .

Megfogtam kis rózsás kezéd,
Szép szemednek lángját néztem
S mint a csodát az ég felett:
Megigéztem.

Igézet volt, te azt mondtad, —
Érezted a bűvös lángot!
S karjaidal rám fontad a
Menyországot! . . .

Lázban égtem, boldog voltam,
Mint angyalát aki látja,
Ajkaidra csókot szórtam
Ezer számra . . .

— És mi lett a mennyből végre?
Égő pokol, hogy hervasszon!
S az angyalból — ez a vége —
Csalfa asszony . . .

Boér Miklós.

Van-e másvilág?

Istenben boldogult első feleségem szőke haja és kék szeme dacára, szörnyen féltékeny asszonyság volt. Hat évvel ezelőtt, a hogy dobogó szívvel álltam a szegényke halálos ágya mellett, mikor már a nyelvén kívül semmiét sem birta mozgatni, azt nyöszörögte:

— Édes Vendelkém, fogadd meg nekem itt az én halálos ágyamnál, hogy soha többé meg nem fogsz nőülni. Lásd én még a sirban sem tudnék nyugodni azzal a gondolat, hogy míg én egyedül fekszem rideg koporsómban, azalatt te idefenn valami szép asszonnyal éled világodat.

Jaj, de milyen örömmel fogadtam meg.

A temetése után két hónapig nem néztem én semmiféle asszonyszemélyre. Hanem egyszer aztán megláttam egy bogárszemű, fekete hajú angyalt, és — hat hét múlva nászutra mentünk külföldre . . . Bia Torbágyra.

Ez a második feleségem nagyon édes asszony — volt az első hetekben, hanem azután! Az a Xantippe nevű általános ismert asszonyság valóságos Szent Genovéva hozzá képest. Bezzeg ez nem félt a szép asszonyoktól, hanem minden reggel megnézi a pénztárcámat, mikor elmegyek a hivatalba, s a hányszor megjövök, számon kéri a pénzt az utolsó grisliig.

A kimaradást hazulról csak egyszer próbáltam meg, de el is vette tőle a ked-

vetem egész életemre. Most minden este nyolc órakor már az ágyban vagyok, mely biztonság kedvéért a feleségemmel egymás mellé van állítva a szoba közepére, s azonfelül mindkét oldalam egy-egy bölcsovel eltorlaszolva, melyek mindegyikében két-két jótüdejű csemetém különféle moll és dur hangversenynyel bizonyítja be minden este, hogy nem muszáj az embernek mindennap tíz óra előtt elaludni. A megszökés tehát teljes lehetetlen.

Felsőbb helyről nyert engedély folytán minden este egy pipadohányt szabad kizsinom az ágyban fekve. Hogy azalatt a Laci fiam hányszor üti a torkomra a pipaszárt, a Pipike leányom meg hányszor csiklandozza meg a talpaimat, az nem tartozik szorosán a dologhoz. Még megköszönhetem, ha a könyvet, amelyet olvasok, csak kiütik a kezemből, de nem tépik el.

Tegnap este, a hogy a hivatalból haza menve, benyitok a szobába, a bámulattól megdermedve álltam meg az ajtóban. Az asztal a szokottnál díszesebben felterítve, két szál égő gyertya és — du immortales — két butélia bor a közepén. A feleségem zokogva borul a nyakamba, a négy csimóta éles discantból chórusban kíséri visitással az ő sirását, mig belekapaszkodva a ruhámba a Laci gyerek egy pillanat alatt eltűntette a kabátom zsebéből a gyufámat.

— Tudod-e édes öregem, — zokogja fuldokolva a feleségem — hogy ma van házasságunk ötödik évfordulója. Lakomával ünnepeljük meg ezt a nagy napot.

Az okoztatnak egy kicsit örültem, de az okozat okát szerettem volna ha más okozza.

Denique meg volt a nagy vacsora. Mind a négy gyermek a nekik szokatlan boritaltól csakhamar becsipve, a bölcsokben elhelyeztetett és elaludt, a feleségem kiment a konyhába rendet csinálni, én meg lefeküdve, elővettem Tóvölgyi Titusz „Van-e másvilág?” című spiritisztikai könyvét és olvasni kezdtem. No hát az borzasztó, hogy mennyi képtelenség van abban a könyvben felhalmozva! Ideges bosszankodással dobtam el a könyvet, s felhasználva a feleségem távollétét, újra pipára gyujtva gondolkozni kezdtem a felett a spiritisztikai humbug felett. Feltettem magamban, hogy felkeresem azt a spiritisztikai társaságot, részt veszek az ülésein, hogy személyesen győződjek meg, csakugyan, idézhető-e a lelkek és lehet-e azokkal beszélni? . . .

A feleségem a homályos szoba egyik sarkában feküdt a pusztá padlón, feje alatt egy kis divánpárna s bár szemei nyitva voltak, mégis aludni látszott. Kivüle még négyen voltunk a szobában, mindannyian a spiritizmus lelkes hívei. Egy öreg ur volt az elnök, rengő, övig erős, hófehér szakállal, pergamenszinű erősen barázdás arccal, a feleségem volt a médium. A „Heretyutyu-tyu“ éneklésével kezdtük meg az ülést. Mikor az éneknek vége volt, sirbólti mély hangon kérdi az elnök:

— Nos uraim, kinek a lelkét idézzük?

megadatott, hogy akár egyéni értékük, akár elfoglalt pozíciójuk folytán az államéletet érdeklő mindennemű dolgokra döntő befolyást gyakoroljanak.

Szándékosan irtuk, hogy döntő befolyást. Mert ha valamikor, úgy most mindenestre szükség lesz arra, hogy súlylyal bíró faktorok lépjenek közbe. Ha a sztrájk esetek csak szórványosak lettek volna, bátran rábizhattuk volna a dolog elintézését azokra a békéltető bizottságokra, melyek esetéről esetre összeültek és a legtöbb esetben sikeresen is végezték feladatukat. De abban a pillanatban, amikor a sztrájkok megszűntek pusztán tünetek lenni, hanem eszközökké váltak a munkások kezeiben, melylyel ép úgy akartak élni, mint többi szerszámjukkal, mikor a sztrájk egyenértékűvé vált a kaszával, kapával, kalapáccsal, sőt a munkás még inkább bizott abban, mint emezekben, akkor sorompóba kell lépniök azoknak is, akik eddig csak a közvetlenül érdekeltre bízták a saját házi ügyük elintézését.

Mert nem egyes társadalmi osztályok azok, melyek jóvólta, sőt létezése függ attól, mikor tetszik a munkásoknak sutba vágni kenyérkereső eszközeiket. A sztrájk a mai jelentőségében, amikor mindenki fegyverül használhatja föl, még ha csak fenyegetőzésre is, valóságos közgazdasági veszedelem, mely amennyire jobban fog terjedni, annál gyöngébbek lesznek azok az alapfalak, melyeken egy egészséges társadalmi és ennek minden igényét kielégítő közgazdasági életnek nyugodnia kell. Egyes osztályok nyomoruságát megérzik a többiek is, és egy általános felfordulás mint dühött villámcsapás ejtheti el még azokat is, akik látszólag addig biztos révparton állottak.

Különben alig volt a társadalomnak egyetlen osztálya, mely a sztrájkból ki ne vette volna a maga részét.

Kezdődött az aratók sztrájkjával, melynek előszele kísértett már akkor, mikor az elvetett buzaszem még ki sem dugta a fakadó rügyeit. És teljes erővel kitört akkor, mikor a fájdalom, nem nagyon dus aranykalá-

szok ott ringtak a tágas rónaságon, még kevesebbé téve a gazdának amugy is keserves helyzetét.

Ez a sztrájk annak idején közbelépésre birta a hatóságokat. És közben a legnagyobb erőfeszítéssel iparkodtak segíteni a sztrájk által okozott bajokon, — vér is elég folyt el ezalatt — komoly megfontolás tárgyává tették a sztrájk okait is, de orvosszert egyet sem ajánlottak. Pedig éppen az aratók sztrájkjánál eléggé kézenfekvő volt a dolog. Tudvalevő, hogy az arató munkások többnyire részért dolgoznak. A Tiszamentén a termés 13—14, a Dunántul 9—10-ed része a termésnek jut a munkásoknak bérül. Az idei rossz termésből a munkások nem akarták kivenni a részüket. És bizony mi türes-tagadás, volt is egy kis igazság eljárásukban. Az a szegény munkásnép, mely egész télen át sovárogra várja azt az időt, hogy újabb télire valót gyűjthessen, rossz termés idején csak úgy vagy még jobban megdolgozik, mint máskor. Az ő keze munkájának effektív értéke van, melynek nem szabad függnie sem a termés minőségétől, sem a gabonaárak hullámzásától. A munkás keserves veritékét viszi oda, ahová a gazda egész vagyonát befektette, de azért van abban valami méltánytalanság, hogy a kockázatból a munkás is kivegye részét. A gazda és arató közti viszony törvényhozási uton nagyon könnyen volna szabályozható, ha a munkás teljesen függetlenül a normális vagy abnormis viszonyoktól munkabérül egy szigorúan precizírozott minimumot volna köteles elfogadni. Természetes, hogy az egyes vidékek némileg állandósuló viszonyaihoz képest ez a bérösszeg is némi módosulásnak volna alávetve, de a munkás tisztába volna jövedelmének nagyságával és törvény előtt kötött szerződéséhez kénytelen volna ragaszkodni, míg ezideig a gazdával megkötött szerződés magánjellegű lévén, ha a hatóságnak oka nem volt, úgy joga sem volt a beavatkozásra.

Egészen más kategóriába tartoznak azok a sztrájkok, melyek a fővárosok nyugalmát szokták feldoln. Ezeknél már nagyon is érezhető az egész világot behálózó internacionale hatása, és a szocialista tévtanok hatása egész rettenetességében nyilatkozik meg. A föld egyszerű népe felfogni sem képes a tévtanok lényegét és elkeseredve saját sorsán, a lelketlen izgatók szavára oda áll a szurony elé. De a főváros sztrájkolói szentül meg vannak győződve államfelforgató tévtanaik jogosultságáról és a szocialisták központi intézőségével való közvetlen érintkezése immár állandó veszedelemmé vált a főváros polgárságára nézve. Hol itt, hol ott üti föl fejét egy elégedetlen csapat, és megszámlálhatatlan azoknak a sztrájkolóknak száma, melyek miatt csaknem állandó készenlétben kell állania a rendőrségnek és katonaságnak egyaránt. Pékek, lóvasuti kocsisok, gyármunkások, kőművesek egymásután tették félre munkájukat és okoztak egész komoly zavargásokat, sőt vérengzéseket. Ezek ellen csakugyan nincs más védekezés, mintha az állam egész hatalmát érezteti velük. Mert hiába való volna minden jóakarát ott, ahol az elvakított tömegek jogaik kibővítésével szemben kötelességeik leszállítását követelik. A humanizmus, a civilizáció fejlődésével, haladásával a munkás már megszűnt pária lenni. Levegője, világossága, keresete számottevő faktorrá teszi őt a társadalmi életben; ha erőnek erejével kivonja magát ebből, ha a feladataul jutott alkotás helyett lerombolni igyekszik még azt a kis piedesztált is, melyre a század humanitása emelte, ám ő lássa a következtetéseket. Nem ismerjük el a szo-

cializmus jogosultságát, mihelyt az az egyén szükséges létfeltételein túl általánosságokban mozog, és az állam a saját gyöngeségének adja bizonyítványát, ha minden rendelkezésére álló eszközzel, ha az mindjárt fegyver is, nem tudja megóvni az államfejlődés békés folyamatát.

G. L.

Szikszai Lajos temetése.

A vármegye közrészvéte és óriási közönség megjelenése mellett adták át Zilahon f. hó 4-én a temetőkertnek Szikszai Lajos kir. tan., Szilágyvármegye alispánja földi részeit.

A háznál a zilahi dalkör énekelt megható gyászéneket és Mogyorósi István zilahi ref. lelkész tartott magas szárnyalású; az elhunynak hazafias — Zilah város és Szilágyvármegye történetében örökemlékü — működését méltató imát.

A hosszú gyászmenet a halottas háztól a vármegye székháza előtti térre vonult, hol a dalkör gyászéneke után dr. Veress Sándor tisz. főjegyző, a megyeház kapuja előtt felállított emelvényről a megyei tisztikar nevében következő beszéddel búcsuzott el az elhunytól:

„Mélyen tisztelt gyászoló közönség! A mulandóság, az enyészet megszohogtatta holló-szárnyait Szilágyvármegye fölött. A halál angyala elszólitotta e vármegye szerény munkásai köréből a vezért.

A nagy szív, a mely oly hévvel tudta szeretni hazáját, mely félelem nélkül kereste fel a csaták tereit; a nagy szív, mely oly odaadással dobogott szűkebb körű hazájáért, e vármegyéért; az a nagy szív, mely oly meglepet tudott sugározni családja tagjaira, jó barátaira, tisztársaira és minden ismerőseire egyaránt... ime kihűlt.

A hatalmas lélek, mely minden nagy alkotásért rajongott s a magasan szárnyaló elme, mely az alkotások közben mindnyájunk világító szövétnéke volt... kialudt. A nagy ember, gyöngéd családfő, a szigorú, de igazságos hivatalfőnök, kinek pontossága mesészerű vala, a dörgő szavu szónok, kinek sziporkázó elméje, mely belátása, csodálata méltó tudása és az annyira meggyőző érvekkel telített szónoklata oly gyakran csendesítette le a vármegyénk fölé zuduló viharokat, a nagy alispán, Szilágyvármegyének tulajdonképeni megteremtője és megtartója megszűnt élni.

Itt nyugszik még előttünk kedves teteme, de a lélek tova szállott s új hazájában fogadja utolsó búcsu szavainkat.

Ime itt áll a kis csapat — Szilágyvármegye tisztikara — s mielőtt a temetés szomorú munkáját végleg befejeznék, fájdalomtól telt szívvel, őszinte részvéttel sorakozik a kidőlt tetem köré, könyöző szemekkel tekint a tátongó sir fölé és zokogva int végbúcsut szeretett vezérének.

A sir, mely Szikszai Lajos, királyi tanácsos, alispán tetemét fogja magába zárni, fájdalmat kelt sokak szívében, hiszen annyian szerették, annyian tisztelték őt.

Mennyivel fájdalmasabb e koporsó látása nekünk, kik nemcsak a nagy embert, nemcsak a jó hazafit, de mindig szeretett főnökünket, öröklő kedves emlékü pályatársunkat veszítettük el drága halottunkban.

Hogy mi volt ő nekünk, kik egészen ismertük, hogy ki volt ő nekünk, kik láttuk magas röptü elméjének ezer, meg ezer szárnyalását; mélyen érző nagy szívének minden dobbanását hallottuk; nemcsak keblének rejtett gondolatait megismerni tanultuk: azt csak mi tudjuk igazán, de kimondásához nem találunk méltó szavakat.

Hogyan is esetelhetném azt a mély bölcsességet, mely szeretett alispánunkat jelezte, hiszen a valódi fájdalom megemlíti az ajkakat és csak érezni tud.

Készen állott nála a jó tanács minden körülmények között, minden időben szerető szavakkal buzdított, ha látta, hogy a fáradságos munka alatt erőnk lankadni kezdett. Vidám ötleteivel oszlatta el bánataink fellegét s ha fájdalom ért, könnyező szemmel fejezte ki őszinte részvételét és valóban osztozott azokban.

Nemcsak főnökünk volt ő nekünk, hanem vezetőnk, büszkeségünk, atyai barátunk.

Bizony mély részvét, igazi fájdalom

gyűjtött össze minket e ház elé. Szíveinkben gyász ütötte föl tanyáját, szemünkben könny rezeg, ajkaink susogva rebegnek utolsó istenhozzádot.

Szomorú a válás érzése, még ha csak rövid időre is hagyjuk el szeretteinket, de mennyivel inkább lesújtó, ha tudjuk, hogy e búcsuzás örökre szól.

A mulandóság látása, mely a legcsekélyebb és leghatalmasabb teremtmény fölött egyaránt szemünkbe ötlük, fájó érzést kelt lelkeinkben, s már az elnyíló virág, vagy az elsárguló falomb láttára is szomorító. Csakhogy míg a piciny virág elmúlása csendben, alig észrevehető módon következik be, addig a hatalmas tölgy kidőlése megrendíti környezetét és pusztulása iszonyu.

Te voltál a mi hatalmas tölgyünk, szeretett alispánunk, te voltál a mi dicsőségünk, koronánk, vezérő csillagunk.

Mielőtt azonban drága tetemeid fölé borulna a sir néma árnya, mielőtt elkezdenéd örök álmodat, hadd szóljak egy utolsó búcsuzót, megkísértvén tolmácsolását ama lesújtó fájdalomnak, mely szíveinket betölti. Hiszen, hogy mit veszített benned Szilágyvármegye, hogy kit veszítettünk el mi, azt ismét csak mi tudjuk igazán, mi — gyászoló tisztársaid, kiknek nemes lelkü, lángoló elméjü, bámulatra méltó tudásu, tüneményszerű bölcsességü vezérőnk valál, kiktől még akkor sem vontad meg atyai jó tanácsodat, midőn a fájdalom kórágynakba döntött.

Gyász borul e napon Szilágyvármegyére, melynek annyi sok intézménye neked köszönheti létesülését. Hosszu volt a te elsorolni alkotásaid egész táborát, rövid 13 és fél év alatt tettél annyit, hogy egy egész életnek is méltó díszére váljék.

Gyász borul e vármegyének minden halmára, minden völgyére e napon, hiszen azok is ismerősüket gyászolják te benned, kinek szemei előtt a rég elmúlt idők titkai megnyitak és a nagy időkről, a dicső multról történeti igazságokat regeáltak.

Mély gyászt ölthet vármegyénk e napon, mert e sirhalom bizonyára egyik leghívebb és legmunkásabb fiát fogja magába zárni.

De mit szólunk mi, bánatos tisztviselőtársak, kiknek majdnem 14 éven át voltál bölcs vezérünk, osztoztál örömeinkben, fájdalmainkban, segítettél küzdelmeinkben, kik megszoktuk magunk között az ősz patriárkát, hogy támogatson tanácsaival, midőn az igazság keresésébe elfaradunk, biztasson, midőn gyöngé erőnk lankadni kezd, vagy beszéljen nekünk nemzetünk, vármegyénk dicső múltjáról, csak azért, hogy ismereteinket, tudásunkat gyarapítsa és hogy embertársaink javára kitartó munkára ösztönözzön.

Nagy a mi bánatunk és néma a mi fájdalmunk, nincs arra szó, mely azt kifejezni tudná.

Búcsut veszünk tehát tetőled, szeretett öreg vezérünk, forró szeretetünk, őszinte hálánk kísért örök álmód országába.

Isten veled! Legyen emléked örökre áldott, pihenésed csendes, álmód nyugodt.

És ha végig röpül sírod fölött a közelgő ősz dermesztő szele, és ha lehullnak a sírodat környező fák immár sárguló levelei, és beborítják sírod halmát, álmódjál egy boldogabb jövőt szeretett magyar hazánknak, álmódjál fölvirágozását annak a magyar nemzetnek, melynek egy tipikus alakja voltál s melyet még a sir ölen is bizonyára szeretni fogsz.

Isten veled! Magas röptü lelked szálljon a csillagok honába, örködjék ott fölöttünk.

De hadd itt köztünk szereteted, tudásod, bölcsességed, tiszta jellemed emléket, engedd, hogy azok az erőseket még erősebbé, a gyöngéket szilárdakká tegyék. Jelenj meg közöttünk, ha hazánkat, nemzetünket, kicsiny vármegyénket pusztító vihar fenyegetné és segíts bölcs szellemed tanácsaival.

Isten veled, kísérj a utadon az örök, a hű emlékezet.

Innen a gyászmenet a reformátusok temetőjébe vonult. E löl díszbe öltözött rendőrök és zászlóvivő megyei hajdúk. Utánok nagy csoportokban: a zilahi dalkör, a szilágy-szilvási ref. egyházmegye papjai, Zilah város képviselő testülete és tisztviselői, — a kózsorukat vivő kocsi, mely mögött az elhunyt kardját és kalpagját diszruhás rajdu vitte.

Azután jött Szilágyvármegye tisztikara és a megyebizottsági tagok nagy száma, élükön báró Wesselenyi Miklós főispánnal, — a községi jegyzők, az ev. ref. kollégium elöljárósága, tanárok, a kir. törvényszék, a kir. ügyészség, pénzügyigazgatóság, a polgári és elemi iskolák tanító testülete, a 48-as honvédek, a gyá-

szoló családtagokat vivő kocsik és a beláthatlan nagy közönség, melyben az előre megállapított rendet megtartani nem is volt lehetséges.

A temetőben nem tartatott beszéd, hanem a sírnak elföldeleése alatt „Fáj a szívem, teher neki az élet“, „Kék nefe-lejts, kék nefe-lejts“, az öreg urnak ked-venc nótáit énekelte a zilahi dalkör.

Az alvószemzéshez való előkészületek. *)

Az alvószemzés az, a mely az összes oltás és más nemesítésen kívül a legbiztosabb sikert szolgáltatja. E műveletnek most van az ideje, azért is szükségesnek tartom, hogy egyetmenst e tekintetben elmondjak. Hogy biztos sikerrel működ-hessünk, okvetetlenül szükséges, hogy az alany héja jól felváljk, mert némely alanyoknak a héja nem sokáig válik el fá-jától, tapasztalható ez különösen ama gyümölcsnemeknél, a melyeknél tavasz-szal legelőször indul meg a tenyészet, minők pl. a cseresznyék, körték, kajszinok és szilvák. Természetes, hogy min-den száraz talajban, lejtős fekvésben a nedvek előbb sűrűsödnek meg, mint a nyirkos talajban vagy völgyekben, azért minden kertésznek vagy faiskola kezelő-nek tapasztalatai után kell megállapítania azt az időt, a midőn a szemzést el kell kezdenie. Ezt legjobb eső után, a mikor már a nedves párák eloszlottak, tehát másnap, harmadnap és a következő na-pokon végezni; pompásan megy az.

De ha hosszantartó szárazság van, akkor az alanyok nedve is annyira ki-aszik, hogy a héj nem válik el jól a fá-jától, ilyenkor kár vele az időt veszte-getni, mert nem sok lesz az eredmény. A bajon akkor ugy segítünk, hogy előtte való este erősen megöntözzük az alanyokat. Mire azok a következő napra a vizet felszíván, már akkor a héjuk válni fog. De ha egyszeri öntözés nem lenne elegendő, akkor a második nap este is megöntözzük. És mikor már ezekkel végeztünk, akkor az alanyokat készítsük elő, késeinket és a szükséges kötelekeket szinte.

Az alanyok előkészítése arra szorít-kozik, hogy a leszemzendő hely felett mintegy 15—20 cm.-nyire az alany ol-dalhajtásait töben eltávolítjuk. Ha azt már május vagy június első felében meg nem cselekedtük, a midőn az ala-nyon sokkal kisebb seb lett volna ejtve, mint most, a midőn már a hajtások fáso-dásnak indultak. Határozottan helytelen eljárás azonban az, ha közvetlen a szem-zéskor távolítjuk el a felesleges, vagy utban levő részeket, szemezni legjobb reggeli 8-tól d. u. 4 óráig lehet, mert a kellő meleg az alany és a beletett szem nedvét keringésbe hozván, azok mindjárt összeválnak, összeválnak.

Az ojtó vagyis a szemzőgalyat leg-jobb, ha ott helyben vagy közelben sze-rezzük, mert a közelben frissen vágott galy szemei határozottan biztosabban me-gerednek, mint a távolról hozatott, a me-lyek 6—7 napra kerülnek szemzéshez.

A frissen vágott oltó vagy szemző galyak azon szemei mellől, a melyeket nem akarunk elszemezni, a leveleket le-szaggatjuk. Azon szemek mellett levő le-velek nyeleit, a mely szemeket el aka-runk szemezni, leveleinek mintegy 1/2 részét meghagyjuk, legjobb csak a galy-nak a közepén levő szemeit elszemezni. Az oltó vagy szemzőgalyakat ha csak egyet vágunk le egyszerre, zsebbe is dughatjuk. De ha többet vágunk le, vagy pedig ugy hozattuk a szemzőgalya-kat, akkor azokat egy félig vízzel telt pohárba állítsuk bele, hogy ki ne szárad-janak. Mindenesetre csak egyféle galyat használjunk egy szemre, hogy tudjuk, miféle fajt szemzettünk és a szemzést egész biztosan megjelöljük. Ha kertünk már kiültetett, vad alanyait szemezzük be, legelőszörűbb az egyes fákát jegyző-könyvünkbe sorszám és rend szerint bejegyezni, ha pedig alanyaink gyö-kereztető iskolába vannak, vagy szerte szét vannak kertünkben, akkor mindegyik alanyra egy számmal vagy névvel jegy-zett táblajelzőt akasszunk. Ezt is be-jegyezzük jegyzőkönyvünkbe.

A mi ismét a szemzéshez használandó kést illeti, az lehet legközhözsegebb oltó-kés. A fő az, hogy borotvaélességű le-gyen. Használunk ugyan ugynevezett szemzőcsontot a héj felválasztására, aztán keményfa éket és ludtoll-szárát, ezek azonban mint felesleges és a munkát kés-leltető segédeszközök bátran mellőzhetők,

mert a gyakorlott szemzőnek mindezekre szüksége nincs.

Végül kell a szemzéshez megfelelő kötelek, a mely megint mint ismeretes, nagyon sokféle lehet. Leggyakrabban használtatik a ruha-háncs, a mely tekintve olcsóságát, ma már általános használat-nak örvend és pedig igen helyesen, hasz-nálható ezeken kívül még a hársfaháncsa, pamut, tengeri fosztás és a gyékény, mely utóbbit nem kell kibontani, a mennyiben ez nem vágódik be az alanyba. A köte-lék egy részét használat előtt sokan be-áztatják, mivel így a kötés könnyebben végezhető, a mi tényleg igaz is, csak-hogy ha a kötést pár óra mulva megnéz-zük, a midőn megszáradt, azt tapasztal-juk, hogy az annyira megtárgult, hogy az alanyon körülforgatható és épen e miatt nem ered aztán meg a szem, mely összenövéséhez okvetlenül megkívánja, hogy az alanyhoz hozzá legyen szorítva és eme szorítás egyenletes maradjon mind-addig, a míg az összenövési folyamat létre nem jött. Ha a megnevesített köte-lék használatánál a megszáradás után való megtárgulásra számítva, olyan szo-rosan végezzük a kötést, hogy az később is szorosan álljon, akkor megint nem egyszer összeroncsoljuk a nemes szem vagy az alany héját, a minek követke-ztében a megeredés már eleve ki van zárva.

Ime, csupa jelentéktelennek látszó és habár nem általánosan ismert apróságok ezek, mégis a munka sikerére épen ezen csekélységek gyakorolnak döntő befolyást, miért is célszerűnek tartottam ezeket, a szemzést megelőzőleg előre bocsátani.

Hegyköz Ujlak, augusztus hó.

Farkas Elek,
kertész.

A főrabbi eltávovása.

Nevezetes napra ébredt f. hó 5-én a sz.-somlyói izr. hitközség apraja-nagyja. E napon ugyanis eltávovott körükből a hitközség főrabbiája, ki 10 éven át itt, hi-veinek soha eddig nem tapasztalt köz-tiszteltetétől, őszinte, mondhatni a rajon-gással határos ragaszkodásától s meleg szeretetétől környezve, áldást hozó ered-ménnyel pásztorskodott. S ezen rend-kívüli szeretet s ragaszkodás az eltáv-ovott főrabbi iránt a távovás alkalmával még fokozottabb erővel s megkapó meg-hatottsággal nyilvánult.

De ezen nem fog csodálkozni az, ki Rosenbaum Mózes főrabbi ritka egyéni tulajdonságait közelebbről ismerte. Éles esze, sokoldalú tudományossága, jellemé-nek szilárdsága tisztellett, nemesszívű-sége, a megalázkodásig nyájas modora s finom tapintata szeretetet szerzett neki. Az ő személye personifikálta a hitköz-ségi békét.

Mint még fiatal ember, olyan kitűnő emberismerő, hogy ezen tulajdonságánál fogva, ugyszólva arra van praedestinálva, hogy a szerte-húzó életnek összeforrasztó-jává legyen. Ő nemcsak mint lelkes, ha-nem főleg mint békéltető bíró működött áldásosan, ki a felmerült véleményellen-téteket nem feltétlen engedelmisséget igénylő tekintélyével, hanem elbűvölő modorával, párosulva meggyőző érveivel volt képes kiegyenlíteni. Vallási szigorú conservatismusa mellett lelkes barátja a hazai kulturának, minden ízében magyar, mondhatni sovínista. Csak vissza kell emlékezni az izr. iskolában rendezett mil-lenniumi ünnepély alkalmával elmondott remek, s lángoló hazaszeretettől áthatott magyar szónoklatára. Hogy ez nem történt gyakrabban, az tulságos szerény-ségén mult, melynél fogva írtózott a rek-lamszerű szerepléstől. S még is minél tar-tózkodóbb volt külső szereplésében, s mi-nél szerényebb fellépésében, annál vehe-mensebb erővel tört magának utat jó hirneve, melynek szárnyain kényszerítve érezte magát, itteni rabbiszékét árván hagyva, Kis-Várdára evezni, hogy az ot-tani tán pártviszálytól feldult izr. hitköz-ségbe is a béke olaját plántálja be. Sok ideig tusakodott benne az itteni hit-község s szép városkánk iránt táplált meleg vonzódása a köteleltségérzéssel, míg az utóbbi lett a győztes.

Mély meghatottság ült arcán, midőn az elutazását megelőző szombaton a zsi-nagógában egy ritka szép, fájdalmas ér-zéstől átrezgett beszédben búcsút vett hiveitől, melynek végeztével szivetindító imát mondott e város lakosaiért, az Ég áldását kérve rájuk és az egész hazára. Minden szem könybe lábbadt.

Vasárnap, az elutazás napján d. u. 1 órakor a hitközségnek majdnem összes tagjai, szaporítva a vidékről nagy szám-

mal besereglett izraelitákkal, egybegyü-ltek a zsinagógába, hogy ott ünnepélyesen elbucsúzzanak szeretett lelki pásztorkuk-tól. Brüll Károly hitközs. elnök az alka-lomnak egészen megfelelő beszédében a hitközség nevében elbucszott, mely után a főrabbi újból könyektől elfojtot hangon köszönetet mondott a meleg rokonszen-vért, melynek hivei részéről oly impozáns módon részese lett. Erre megindult a több száz főre rugó menet az indóház felé. Ott városunk rendőrkapitánya ne-hány igen szép búcsúszót intézett a tá-vozó főrabbihoz. Száznál több személy kísért el Sarmasáig, a hol ismételt ér-zékeny búcsuzkodás történt. A kalauz jelt adott, s tova röpítette a sz.-somlyói izr. hitközség felejthetetlen főrabbját, örökre!

S.

Különfélék.

— **Baró Bánffy Dezső** miniszterelnök, f. hó 6-ára Sz.-Somlyóra tervezett megér-kezése országos ügyekben elfoglaltatása miatt elmaradt. A nagy Rézérdői közbir-tokossági gyűlés azért Zobel Lipót kir. tanácsos elnöklété alatt tartatott meg. A gyűlés elfogadta Halliarszky Sámuel bir-tokossági pénztárnok számadását, egy-szersmind Kiss József tagosító mérnök részére eddigi működéséért megfelelő ho-norarium kifizetése határozatván el, — a Rézérdő osztályozására megbízottakul Bideskuthy György elnöksége alatt a gr. és br. Bánffy-család mint nagyobb birto-kos részéről Halliarszky Samut, a kisebb birtokosok részéről pedig Bodnár Rik-hárd állami főerdőszót választotta be és utasította a birtokosi elnökséget, hogy a kiszakítás teljesítésére mérnökről gondos-kodják. A gyűlésben részt vettek: Viski János, Bideskuthy György, Nagy Domo-kos, Nagy Ferencz, Nagy Gyula, Zobel Lipót, Tamko Bertalan, Mágya Miklós és Halliarszky Samu.

— **Alispán választás.** A Szikszai Lajos halálával megüresedett alispáni széket betöl-tése felett meggyeszerzte megindultak a kom-binációk. Vármegyénk főispánja e tárgyban, Zilahon, a vármegyeháza dísztermében, f. hó 13-án délután 3 órakor tartandó értekez-letre hívta össze a vármegyebizottsági ta-gokat.

— **Részvétnyilvánítás.** Szilágy-Somlyó város képviselőtestülete f. hó 1-én tartott közgyűlésében Szikszai Lajos alispán el-hunyta felett jegyzőkönyvileg fejtezte ki részvétét s az özvegyhez részvétnyilatkoza-tot intéz.

— **Eijegyzés.** Borosjenői Jeney Géza földbirtokos, Szatmárvármegye főpénztárosa augusztus 28-án jegyet váltott Budapesten erdősi Nagyalussy Juliska kisasszonnyal, Nagyalussy Gyulának, a m. kir. államvas-utak igazgatósági főellenőrének leányával.

— **Síremlék Szikszainak.** Zilah város képviselőtestülete f. hó 2-án tartott közgyü-lésében elhatározta, hogy a város érdekében tett számos alkotásaira való tekintettel, Szikszai Lajos sírja fölé a város költségén díszes síremléket emel.

— **Iskolai zárókö letétel.** Vasárnap — f. hó 5-én — délelőtt Perecsenben az ujjon-nan épült állami elemi iskolának zárókö le-tételét ünnepelte meg az állami iskola gondnoksága. Az ünnepélyen dr. Petri Mór kir. tanfelügyelő is jelen volt, ki szép beszéd mellett adta át az új épületet az i-skola gondnokságának. Délben Mike István földbirtokos, gondnoksági elnök vendégse-rető házánál az ünnepség alkalmából negy-ven terítékes díszebéd volt, melyre a kir. tanfelügyelőn kívül a gondnokság, a köz-ségi előjáróság tagjai, az állami iskola ta-nítói kara, Szilágy-Somlyóról pedig több tanügyi férfi voltak hivatalosak. A felkö-zsöntök sorát dr. Petri Mór kir. tanfel-ügyelő kezdte meg, ki lendületes szavakkal köszöntötte föl a kormányt és Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert. Mike István gondnoksági elnök dr. Petri Mór, vármegyénk fiatal, fáradságtalan tevé-kenységű tanfelügyelőjét, dr. Ajtai Endre a perecseni állami elemi iskola gondnoksá-gát s annak elnökét, a vendégszerető házi-gazdát éltette. A dikciók egész sora indult meg ezután, s a társaság délután 6 óráig maradt együtt a vendégszerető háznál.

— **Hirdetmény a népfelkelés jelentkezé-séről.** Az 1893. évi XXXVII. t.-c. alapján mindazon katonailag kiképzett népfelke-lésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a haditengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékban vagy a csendőrségnél szol-gáltak, továbbá oly katonailag ki nem kép-zettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) aján-lati lappal elvannak látva, f. évi október hó 6-án d. e. 9 órakor a városháza ta-nácsstermében személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az írásbeli jelentkezéshez a rendőrkapitányi hi-

vatalnál ingyen jelentkező lap kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére nézve a községi előjáróság s a „Jelentkező lap“-ra nyomtatott figyelmeztetés nyújt fel-világosítást. A jelentkezéshez népfelkelési igazolványi könyve vagy az utolsó katonai okmány (végelbocaátó levél, kilépti bizonyít-vány, ajánlati lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez hozzá csatolandó. Az itt tar-tózkodó, de (Ausztriában) a birodalmi ta-nácsban képviselt tartományokban és király-ságokban honos népfelkelők hasonló minő-ségben és módozatok között tartoznak jelent-kezni, mint a magyar honosok. A jelentke-zés igazolatlan elmulasztása 2—5, egész 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik. Rendőrkapitányi hivatal. Szilágy-Somlyó, 1897. szeptember 1-én. Sváiczor Gábor, h. rendőrkapitány.

— **Népünnepély** címen megemlékezés történt e lapok hasábjain a városunkban Bokor Kálmán ur által rendezett Szent Istvánnapi mulatságról. E megemlékezés — szerény nézetem szerint — nyilatko-zást provokált volna a rendező urtól, a mi azonban elmaradt. Ennek következté-ben indítatva érzem magam a következő dolgok kinyilvánítására: A nevezett nép-ünnepély értelmi és tényleges szerzője fölkerít engem a rendezésben való segéd-kezésre, hogy t. i. a versenyek és a tánc-mulatság vezetésére vállalkozzam. Erre és csak erre vonatkozó kérésének any-nyival is szívesebben tettem eleget, mert tekintettel voltam a jótékony, egyházas célra. A rendezésben való rész-vétem csak erre a két dologra vonatkozott. Mindazon, a rendezés más ágait illető bírálatok tehát, melyek e lap hasábjain megjelentek, vonatkozá-saikkal tőlem jó távol állanak. A mit is — a rendezői jelvényt viselésém alapján megeshető — félreértések elkerülése és a tisztázandók tisztázása érdekében el-mondani szükségesnek tartom. Szilágy-Somlyó, 1897. szept. 6. B. Józsa Gyula, pap- és tanárjelölt.

— **A mészáros buja.** Szomorú napra virradt vasárnap reggel a kémeri egyetlen mészáros. Valami akasztófavirága ugyanis a mészároszék kezdetleges ablakrostélyát az éj sötét leple alatt lefeszítette, az egész hus-készletet elemelte. Most aztán ütök bottal a nyomát.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Nagy-Ká-rollyban vasuti szerencsétlenség történt a mult hó 30-án, a vasuti állomáson. Az 1761. számú gép, a pályaudvaron tolatást végzett s oly nagy számú kocsit tolatott össze, hogy a vonatnak hosszuága miatt s különösen azért, hogy a váltó fordítható legyen s az által a vonat más sínparra tér-hessen át, kénytelen volt a tolatási határ legészlelő pontjáig kimenni. A déli 12 óra-kor Debrecen felől jövő tehervonat, amely Szaniszlórol pár pernyi késéssel indulván, ezen késést utközben beakarta hozni, 96 kocsiból álló terhével még a Somos-erdő alatti kanyarulásnál is teljes gőzzel jött, s a kanyarulás miatt állítólag a mozdony-ve-zető nem vette észre, hogy az állomási jelző tiltóra áll, s így a fékezést csak ké-sőn kezdhette meg, a töle csekély távol-ságra eső mozdonyonál összeütközött és pe-dig oly erővel, hogy azonkívül, hogy a köz-vetlenül összeütközött két mozdony teljesen tönkrement, az 1762-es Debrecen felől jövő vonatnak központján levő kocsik közül 8, s a tolató vonatnak 3 kocsija teljesen tönkre-ment, több kocsi pedig annyira megrongá-lódott, hogy e miatt a kár 40—50000 frtra becsülhető. Valóságos csodaszámba mehet azon körülmény, hogy emberéletben na-gyobb kár nem esett, ami különösen ana-nak tudható be, hogy mindkét mozdony személyzete látva a ki nem kerülhető ösz-szeütközést, minden baj nélkül leugrott. A Debrecen felől jövő tehervonat középső pontján ült azonban Tenyei László fékező, ki nem sejtve a veszélyt, köteleltségét telje-sítette, s így az összetorlódo kocsik össze-szorították, s lábát törte, a gyorsan alkal-mazott orvosi segély azonban nagyobb ve-szélytől őt is megmentette. Állítólag Ten-yei fékező lábtörése árán ugy szabadult meg a biztos haláltól, hogy a nagy erő á-nyomta őt a szomszéd kocsiába, a melyben tengeri volt felhalmozva s ebbe fúródott bele. A távirati uton értesített üzletve-zetőség szakközegét leküldte a vizagálat foganatosítására, s a lesz hivatva kideríteni azt, hogy ezen szerencsétlenség kinek gon-datlanságából állott elő fényes nappal a nyílt pályán.

— **A nagyváradi m. kir. bábaképezdén** az 1897—98. évi téli tanfolyamra a beira-tások 1897. október hó 1—10-ig tartotnak. Felvétel végett szükséges okmányok: Ho-noossági s keresztlevél, valamint esketési-, s orvosi bizonyítvány.

*) „A Kert“ f. évi 17-ik számából.

— **Vetőmagvak.** (Budapesti tudósítás). Lóhere. A tartósan száraz időjárás a takarításnak és behordásnak igen kedvezett. Hazánk több vidékeiről azt jelentik, hogy a kedvező időjárás következtében a sarjuhere is virágzik és határozottan jobb magképződése van, mint a már lékaszált lóherének. Vajjon ezen mag kellően ki fog fejlődni és meg fog-e érni, az természetesen a közeli hetek időjárásától függ. A külföld ez idén ugy látszik nagyon is tartózkodó és míg e helyzet nem tisztul, valamire való forgalom nem fog fejlődni. Lucerna. Olaszországból 40—44 frtjával vásároltatott. Franciaországból és Amerikából az első minták már beérkeztek, a minőség kiválóan szépek mondható. Magyar lucernát még nem ajánlanak, mi arra vall, hogy a letakarítással elkéstem.

— **Ragályos.** A párisi fodrászokat tudvalevőleg erősen megrendszabályozták. A rendőrfőnök rendeletéről beszéltek egy társaságban és az egyik ur szenvedélyesen helyeselte a rendőrség eljárását.

— Semmi sem oly ragályos, kiált föl, mint a hajbetegség, amelyet ollókkal, fésűkkel terjesztenek.

— Igazán? — Ugy van! Megesik, hogy kopasz embereknek kinő a hajuk, mert oly kefékkel kefélték, amelyeket sűrű haju embereknél használtak.

— **A selyem el van égvé!** Ezt szokták a hölgyek mondani, ha az illető ruhadarabok igen sokszor már a 2-ik 3-ik visolet után a hajtásokban elhasadnak, vagy mint a vatta szétmálnak; ezen jelenség nem a „véletlen“ által okozott elégs, hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s még is olcsónak tűnjék fel, tudatosan leszen cinn és phosphor-savval pácolva, melyek a nyersselyem érzékeit mintegy szétrájják; „az ilyen nemü festési eljárást „megterhelésnek“ nevezik! Mentül jobban óhajtik a selymet megnehezíteni, annál több cinnfűrdőn megyen az keresztül, hogy az ezen mérget tökéletesen magába szívja. Az így festett selyem — a legnemesebb szövés! — a halálsírját tehát még mielőtt az a szövőszékre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szálakból készült ugynevezett selyemzőveteknek, rövid használat után természetesen szakadozniok kell, mint a gyújtó kanócnak, aszerint, amint azok többé avagy kevésbé terheltek meg. — A drága öltözék (készítési díjjal együtt) tökéletesen értéktelen. Az én valódi selymeimből szívesen küldök postafordultával portó és vámentesen mintákat. HENNEBERG G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárai, Zürichben.

Irodalom.

— A Szalay-Baróti irta „Magyar nemzet történetének“ most hozzánk beküldött 63-ik füzeté III. Károly király haláláig és leánya, Mária Terézia királynő trónralépteig adja elő hazánk akkori történetének a leírását. Részletesebben, mint azt eddig olvashattuk, behatóbb tudomást nyerünk az ausztria-orosz szövetséges háborúról a török ellen, melynek a szövetségesekre ezerecsétes kimenetele a nádorfehérvári békében nyerte végelintézését. Füzetünk megint dúsgazdag az illusztrációkban, különösen az akkor szerepelt politikai s hadi vezérférfiak arcképeiben. A külön műmelléklet Nádasdi Ferenc gróf és lovasgenerális lovasképét ábrázolja.

— „Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharc Története“ című nagy illusztrált műből most jelent meg a 88-ik füzet. Szerző e füzetben Komárom meghódítását mondja el, s ezzel befejezi magát a tulajdonképpeni szabadságharc. Még csak a kivégzések van hátra, s rövid befejező ismertetés az emigrációról, a nagyszabású munka véget ér. E füzetben csak egy illusztráció van: „Komárom átadása 1849. okt. 3-án.“ A legközelebbi füzetben több nagybecsű, eddig sehol meg nem jelent kép fog közöltetni.

— A „Vasárnapi Lapok“ legutóbbi száma ismét gazdag tartalommal jelent meg s arról tesz bizonyosságot, hogy e képes heti közlöny, melyet Prém József szerkeszt s a „Könyves Kálmán“ irod. részv. társ. ad ki, a legelőkelőbb külföldi illusztrált hetilapokkal is kiállja a versenyt. Beniekyné Bajza Lenke érdekesítő regénye: „Köny és moroly“ folyvást nagy tetszést arat, Gaál Mózes elbeszélést irt „Romantika“ címmel. Pap Zoltán verset, Fekete Alice cikke: „Milyen legyen egy nő kézi könyvtára“, igen figyelemre méltó nézeteket fejteget; van cikk „Szinházuink“ címmel, továbbá Dombay Hugó tól jeles elbeszélése „Asszony nélkül“ cím alatt, szép illusztrációkkal; a közelebb elhunyt Hor-

váth Gyuláról és Poór Imre dr.-ról egy-egy jellemző életrajz olvasható e számban, valamint Heti szemle Lazzaroni-tól és „Lóverseny“ címmel szakaszerű ismertetés Neumann Alfréd-től. Kitűnő veterán zeneköltőnkől, id. Ábrányi Kornél-tól két „Juhász dal“ is nyujt e füzet. Az illusztrációk hosszú sorában vannak: lóversenyképek, — Dervis, Arnpt W. Leotól, — Bosnyák paraszt, — Táncozó, Tolnai Ákostól, — Horváth Gyula és Poór Imre dr. arcképe és Alakok Krajnából. A lap előfizetési ára félévre 4 frt, egyes szám ára 20 kr. — Az előfizetés „Könyves Kálmán“ irodalmi részvénytársasághoz, Budapest VIII., Kerepesi ut 17. sz. alá küldendő.

— Gyakorlati Szőlőművelés és Borkezelés címen Vaday József nagyváradi községi tanító 102 oldalra terjedő könyvbe foglalta össze azon gyakorlati ismereteket, melyekre az amerikai szőlőültetésnél szükség van. A könyv népies nyelven, tömör egyszerűséggel van megírva s mindazon anyagot magában foglalja, melyet a m. kir. földművelésügyi miniszter által rendezett szőlészeti tanfolyamon előadtak. Kiválóan ajánlható tehát azon tanítóknak, akik ilyen tanfolyamon személyesen részt nem vehettek, ugyszintén kertészek, vincellérek és a földműves osztály értelmesebb tagjainak, akik e kitűnő munkában gyakorlati utasításokat találnak a szőlőművelés minden ágára nézve. Megrendelhető 60 kr. postautalványon való beküldése mellett a szerzőnél Nagyváradon.

— „A Kert“, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap szeptember 1-sei száma a következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. — Gyümölcsészet. — Dízkertészet. — Lugas. — Gép- és eszköztár. — Tárca. — Faiskola. — Hírek. — Apró szakközlemények. — Szerkesztői üzenetek. — Színes műmelléklet: Két új burgonya. — Fametszetek.

— **Ravanche!** A németeknek a franciák visszaakarják adni a kölcsönt s szövetségre lépnek az oroszszal! Ez a politikának legújabb szenzációja. Erről is, mint minden nevezetes dologról kimerítő ismertetést közöl a „Képes Családi Lapok“ szép-irodalmi illusztrált hetilap, melynek minden egyes száma telve van a legaktuálisabb és a legszebb illusztrációkkal, a legkedvesebb szöveggel. Írói a legjobb nevű írók a legélvezetesebb dolgokat nyujtják. Igen ajánljuk olvasóinknak, hogy erre az olcsó és még is díszes lapra előfizessenek. Előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Vadasz-utca 14. szám.)

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Hirdetések.

Eladó.

Csepegői szőlőhely, mely mintegy 6 hold, van benne egy hold fiatal erdő, 1/2 hold gyümölcsös, a többi pusztá szőlő, sok gyümölcsfával.

Kiliki szőlő, szinte 6 hold, 2 hold új beültetett szőlő, melynek fele már termő, 1/2 hold nemes faj, igen szép gyümölcsös, a többi szántóföld, mely körül van sáncolva, és szilvafával beültetve.

Továbbá egy közös rézaljai antikva **erdő rész** a kaznaci részben, mely mostan osztályozás alatt áll, **örök áron**

ELADÓ.

Értekezhetni:

Telegdy Mártonnal

3—3 Zilahon.

Szilágyvármegye alispánjától.

15373—897. kig. szám.

Árverési hirdetmény.

Szilágyvármegye tulajdonát képező Szilágy-Somlyó határában az „Urrét“ dűlőben 1695 térképi sz. a. fekvő 1 hold 841 □ öl területű növendék erdő és erdőtalaj nyilvános árverésen való eladását a vármegye elhatározván, a nyilvános árverés Sz.-Somlyó városházánál, a polgármesteri hivatalban folyó 1897. év szeptember hó 14-én d. e. 11 órákor fog megtartatni.

A szakértői becsü utján
faértékben 106 frt 79 kr,
talajértékben 76 frt 28 kr,

összesen 183 frt 07 kr.
értékelt erdő rész 100 frt kiküldési ár mellett fog árvereztetni s a legtöbbet ígérőnek oly feltétellel eladatni, hogy a vételár az árverés napjától számított 30 nap alatt egészben kifizetendő.

A nyilvános árverés alapján a legtöbbet ígérővel kötendő szerződés a törvényhatóság közgyűlése és a m. kir. belügyminiszter ur jóváhagyása után fog árverési vevőnek a tulajdonjog telekkönyvi bekebeleztetése végett átadatni.

A vételilleték, valamint az összes bélyegköltségek vevőt terhelik s az árverésre a kiküldési ár 10%-ának lefizetése jogosít.

Zilah, 1897. augusztus 10-én.

Alispán helyett:

Török,
főjegyző.

2—2

6380—897. tkvi. szám.

Hirdetmény.

A sz.-somlyói kir. jbiróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Búrgeszd község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakittatik és

ezzel egyideűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályszerű eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E célból az átalakítási munkálat hi-telestitése és a helyszini eljárása nevezett községben **1897. október 11-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1) Az összes érdekeltek, hogy a hi-telestitési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhízemű személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, akik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3) Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratai nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-c. 16., 18. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el, s a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az után nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

4) azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak nemcsak megbizhatók legyenek, hanem a községi birtokviszonyokról s a tényleges birtok állapotokról alapos tudomással bírnak, a község határát teljesen ismerik, s az előzetes munkálatoknál is ily minőségben már közreműködtek.

Megemlítem egyuttal, hogy a bizottság részére adandó szolgáltatások díjai az 1892. XXIX. t.-c. 9. §-a értelmében, a bizalmi férfiak díjaival együtt a községet terhelik s hogy a bizottság működése 20—30 nap alatt befejezést nyer.

Kir. járásbiróság mint tkvi. hatóság. Sz.-Somlyón, 1897. augusztus 28-án.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljbíró.

1—3

Országos vásár

Margittán (Biharmegye.)

1897. szeptember 15-én és 16-án baromvásár.

„ „ „ 17-én kirakodóvásár.

Hirdetmény

A Nagykunsági takarékpénztár — melynek székhelye Kisujszállás — **Ujnémethi** község (Szilágyvármegye) határában fekvő

320 magyar holdat tevő

jó karban levő, uri lakházzal célszerűen berendezett, értékes gazdasági épületekkel ellátott **földbirtokát**

több évre haszonbérbe adja,

esetleg **örök áron**, akár egy tagban, akár parcellánként, kedvező feltételek mellett **eladja.**

A feltételek megtudhatók tulajdonos takarékpénztár Igazgatóságánál **Kisujszálláson.**

1—3

Az igazgatóság.